

Examenul național de bacalaureat 2022
Proba E. b)

Limba și literatura slovacă maternă

Simulare

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(45 de puncte)

Pozorne si prečítajte uvedenú báseň:

Otcova roľa – Ivan Krasko

Pokojný večer na víšky padal,
na sivé polia.
V poslednom lúči starootcovská
horela roľa.
Z cudziny tulák vkročil som na ňu
bázlivou* nohou.
Slnko jak koráb* v krvavých vodách
plá* pod oblohou.

Strnište* suché na vlhkých hrudách
pod nohou praská.
Zdá sa, že ktosi vedľa mňa kráča –
na čele vráska,
v láskavom oku jakoby krotká
výčitka nemá:
– Prečo si nechal otcovskú pôdu?
Obrancu nemá!

Celý deň slnko, predsa je vlhká
otcovská roľa.
Stáletia tiekli poddaných slzy
na naše polia,
stáletia tiekli – nemôž' byť suchá
poddaných roľa,
darmo ich suší ohnivé slnko,
dnes ešte bolia.

Z cudziny tulák pod hruškou stál som
zotlenou* spola.
Poddaných krvou napitá pôda
domov ma volá...
A v srdci stony robotných otcov
zreli mi v semä*...
Vyklíčia ešte zubále dračie*
z poddaných zeme?

* *bázlivou* – (kniž. zastar.) bázlivý, bojazlivý, nesmelý, neistý

* *koráb* – (v minulosti) veľké drevené plavidlo, loď; (bibl.) plavidlo, v ktorom Noe zachránil pri potope sveta seba, svoju rodinu a zástupcov z každého druhu suchozemských zvierat

* *plá* – (bás.) horieť, byť ničený, stravovaný ohňom, horieť plameňom, plápolat', planúť, bľat'

* *strnište* – (trochu zastar.) strnisko, pole po skosení steblovitých rastlín (obilí, ďateliny ap.), pokosené pole

* *zotlenou* – (star.) zotlený, tlením rozpadnutý, tlieť – slabo, pomaly, bez plameňa horieť

* *semä* – (zastar.) zárodok rastliny obyčajnej v podobe zrnka; hromadné označenie väčšieho množstva semenných zrníek jedného druhu; (pren. kniž.) zárodok, počiatok nejakej myšlienky, nejakého citu, konania

* *zubále dračie* – narážka na starogrécku báj, podľa ktorej z dračích zubov by mali vyrásť obrnení bohatieri. Prejav túžby lyrického subjektu po slobode národa.

A. Na základe informácií získaných z ukážky vypracujte na skúškový hárok nasledovné zadania:

1. V rozsahu 4 – 5 riadkov opíšte otcovu roľu (minimálne päť charakteristík). Doložte svoje tvrdenia príkladmi/argumentmi z daného lyrického textu. **10 bodov**
2. Vyvodte z textu tri vlastnosti lyrického hrdinu/lyrického subjektu. **6 bodov**
3. Nájdite v texte dve synonymá, ktorými autor básne pomenúva otcovu roľu. **2 body**
4. Vyhľadajte v básni symboly, ktoré reprezentujú nasledovné významové entity:
smútok, nádej, Slovensko. **3 body**
5. Identifikujte v texte epiteton, komparáciu a metaforu. **3 body**
6. Zaradte vyššie uvedenú báseň do príslušného literárneho smeru. **1 bod**

B. Zostavte text v maximálnom rozsahu 1 strany, v ktorom by ste vyjadrili svoj názor na výhody a nevýhody odchodu mladých ľudí z rodnej krajiny do zahraničia (napríklad: za prácou, štúdiom, respektíve z iných dôvodov). Pri argumentácii môžete vychádzať z myšlienok uvedených v básni *Otcova roľa* od Ivana Krasku, ako aj z vlastnej skúsenosti/vlastného pozorovania.

Pri zostavovaní textu majte na zreteli nasledovné:

1. dodržanie témy a predstavenie dvoch argumentov, ktoré by podporili váš názor na danú problematiku, a z nich vyplývajúceho záveru,	15 bodov
2. nadväznosť textu a logický sled informácií,	2 body
3. členenie na úvod, jadro a záver,	1 bod
4. dodržanie noriem súčasného spisovného jazyka, vzhľad textu, čitateľnosť.	2 body

SUBIECTUL al II-lea

(15 puncte)

[...] Neskôršie, keď som bol väčším a starý otec zase začínal: „Keď som si starú mater bral,“ vrazil som mu do reči vtipom: „Či ste starú mater brali? Hádam boli vtedy ešte mladá, keď sú nie ešte ani teraz taká stará ako vy.“

„Eh, papľuh, ešte ma bude vykrúcať, to ťa tak v tej škole...“

On často smiešne veci vyprával, ale podobnému vtipu nerozumel. To už keď malo byť na smiech, muselo zato stáť, nielen slovo prehodiť. Lebo to bola jedna hlavná jeho vlastnosť, že s každým hovoril priamo, skrátka a vždy vážne, lebo vždy mal plnú hlavu starostí, plánov a ruky plné práce. Len keď sa cítil medzi svojimi, počúval alebo hovoril aj sám do smiechu, nezaháľajúc ešte ani vtedy. On sa pritom nikdy nesmial, jeho myseľ pracovala ešte aj vtedy na vážnych veciach...

Jozef Gregor Tajovský – *Do konca*

V rozsahu jednej strany zostavte krátky príhovor k životnému jubileu starého otca, v ktorom zdôraznite jeho spätosť s rodnou zemou.

a. Obsahová stránka	8 bodov
b. Dodržanie náležitostí špecifických pre daný slohový útvar – 5 bodov; dodržanie noriem súčasného spisovného jazyka – 1 bod; vzhľad, čitateľnosť – 1 bod)	7 bodov

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

V rozsahu 3 – 4 strán napíšte esej na tému Ženské postavy v novele *Ťapákovci* od Boženy Slančíkovej-Timravy. Esej bude koncipovaná s dôrazom na študované dielo. Pri vypracovávaní eseje majte na zreteli nasledovné požiadavky:

- vhodný výber dvoch ženských postáv,
- stručný obsah literárneho diela,
- identifikácia štyroch znakov daného literárneho smeru,
- vnútornú a vonkajšiu charakteristiku východiskových postáv,
- identifikovanie podobností a odlišností existujúcich medzi danými literárnymi postavami.

a. Obsahová stránka textu	22 bodov
b. Formálna stránka textu (členenie na úvod, jadro a záver – 1 bod, nadväznosť a logický sled informácií – 3 body, dodržanie noriem súčasného spisovného jazyka – 3 body, vzhľad a čitateľnosť textu – 1 bod)	8 bodov